

L'arribada del sonor a Mallorca (I)

Miquel Sbert i Barcelo

El setembre de 1929 s'havia presentat el cinema sonor a Espanya, a Barcelona, al Coliseum amb *La cançión de Paris* amb Maurice Chevalier.

El gener de 1930 s'inaugura a Balears en el cine Modern amb Trafalgar amb Corinne Griffith, pel·lícula sincronit-

zada, (el so amb la imatge, o almanco era el que es pretenia) pel sistema Vitaphone. "Contiene música, ruidos, canciones, diálogos, etc., segons la propaganda.

"Se ha procedido a la instalación de una nueva cabina en la que se instala-

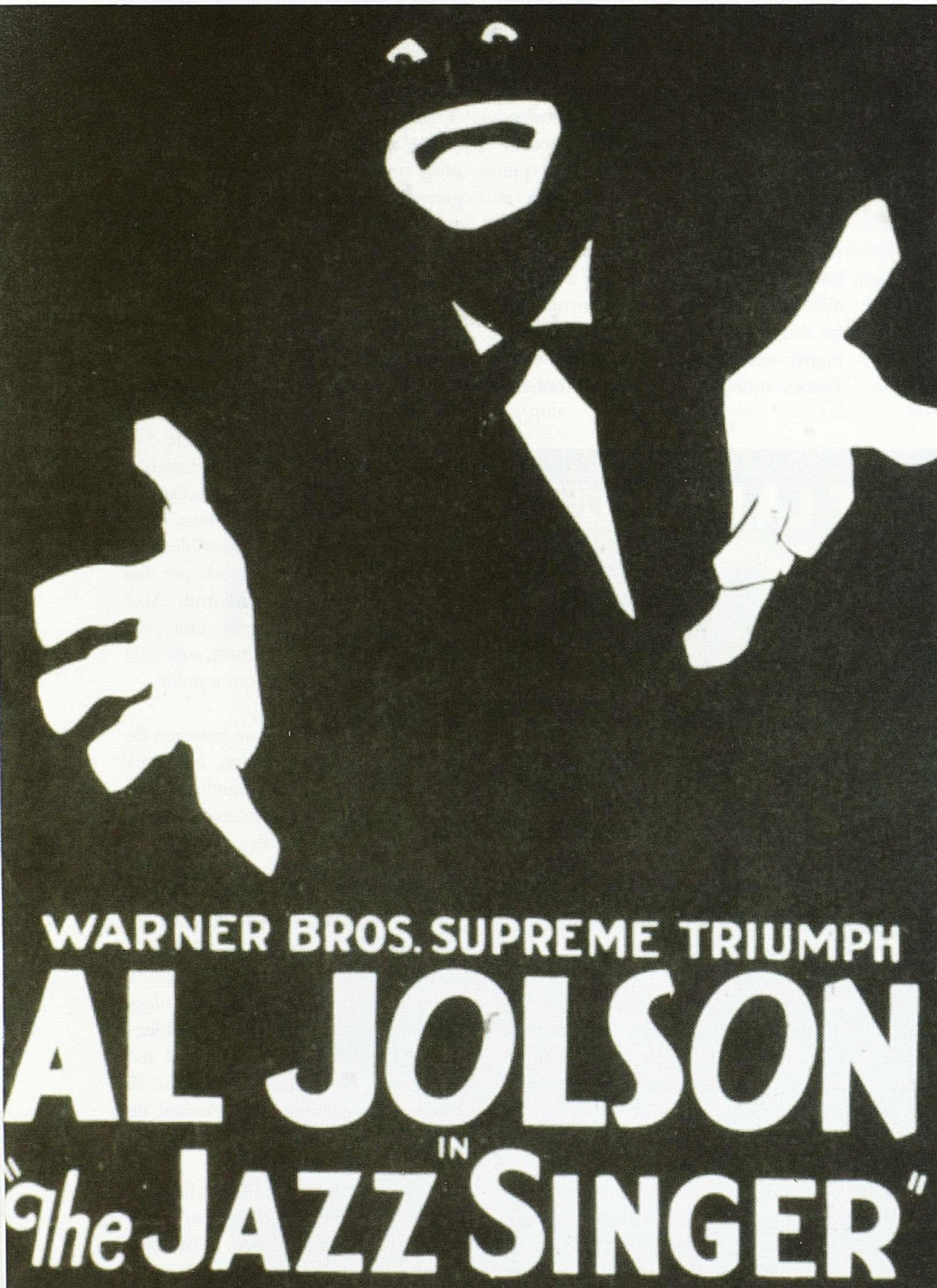
rán dos máquinas con objeto de que la cinta pudiera tirarse ininterrumpidamente desde el principio hasta el fin, cosa imprescindible para toda película sonora, La cançión del piano resulta de magnífico efecto". Va durar sis dies en cartell. "El público siempre reacio a las innovaciones acogió con cierta frialdad esta innovación cinética, pero acude i eso que sólo ha conocido películas sincronizadas carentes de suficiente dinamismo".

Aviat es va instal·lar el sonor a dos cinemes més, el Rialto i el Modern de Santa Catalina.

El sistema Vitaphone consistia d'un sistema de sincronia elèctric o mecànic que movia al mateix temps l'aparell de projecció a una velocitat de 34 imatges per segon i un plat de 45 centímetres que girava a 33 revolucions per minut, amb un disc de quaranta de diàmetre sobre el qual anava un "pick up" que tenia dintre un aparell magnètic elèctric amb una agulla d'acer. Las oscil·lacions d'aquesta agulla quan rascava un solc impressionat sobre el disc és traduïa en lleus corrents elèctrics que anaven a un amplificador del que sortia la corrent prèviament augmentada per tal de fer accionar el nombre d'altaveus necessaris per a la capacitat del saló.

Aquests aparells sincronitzadors es diferenciaven dels gramòfons ordinaris per la seva mida, pel nombre de revolucions per minut, que era de 33 voltes, en contra dels gramòfons que eren de 80; en la duració de més de deu minuts en lloc de tres i finalment en la impressió que anava del centre a la perifèria, és a dir, en sentit contrari. Avantatges: No es podien mutilar les escenes i el so era sempre bo, ja que els disc als quaranta usos eren canviats, la qual cosa juntament amb el transport encaria molt el lloguer.

L'altre sistema el Movietone, era el de la franja al costat de la cinta mateixa on van fotografiades les oscil·lacions sonores que encara, amb algunes millores, és el que perdura. ❖

FORASTER: ¿Des de quan aquí no deixen enterrar els indis al cementiri?

ENTERRADOR: Des que el poble es civilitzà.

Incógnita Els set magnífics, de de **John Sturges**.